

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ (БВП) – ВТОРО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2010 ГОДИНА

През второ тримесечие на 2010 г. БВП възлиза на 16 874.7 млн. лева по текущи цени. Преизчислен в Евро БВП е съответно 8 627.9 млн., като на човек се падат 1 144.3 Евро. В реално изражение БВП намалява спрямо второ тримесечие на 2009 г. с 1.4%.

Второ тримесечие на 2010 година

1. Брутен вътрешен продукт¹

По предварителни оперативни данни, произведеният брутен вътрешен продукт (БВП) през второ тримесечие на 2010 г. възлиза на 16 874.7 млн. лева по текущи цени. На човек от населението се падат 2 238.1 лева от стойностния обем на показателя. При среден за тримесечието валутен курс от 1,541733 лева за щатски долар, БВП възлиза на 10 945.3 млн. долара и съответно 1 451.7 долара на човек от населението. Преизчислена в Евро, стойността на БВП възлиза на 8 627.9 млн. евро, като на човек от населението се падат 1 144.3 Евро.

Спрямо второ тримесечие на 2009 година реалният спад на БВП е 1.4%.

2. Брутна добавена стойност²

Създадената от отраслите на националната икономика брутна добавена стойност възлиза на 14 606.3 млн. лева по текущи цени. Преизчислена в съпоставими цени, добавената стойност се увеличава с 0.5% спрямо съответния период на предходната година.

---

¹ **Брутният Вътрешен Продукт (БВП) по пазарни цени** е крайният резултат от производствената дейност на резидентите производствени единици. Той може да се дефинира по три начина:

а) БВП е сума от брутната добавена стойност създадена от различните институционални сектори или различните отрасли на икономиката, плюс данъците минус субсидиите върху продуктите (които не са разпределени по сектори и отрасли). БВП е балансова позиция в състава на производствената сметка за националната икономика;

б) БВП е сума от категориите крайно използване на продукти и услуги от резидентите институционални единици (фактическо крайно потребление и бруто капиталонакопване), плюс износа на стоки и услуги, минус вноса на стоки и услуги;

в) БВП е сума от генерираните доходи в състава на сметка Формиране на дохода (компенсация на наетите, данъци върху производството и вноса минус субсидии, брутен опериращ излишък и смесен доход).

² **Брутната Добавена Стойност (БДС) по базисни цени** е балансираща позиция в състава на производствената сметка, изчислявана, като разлика между произведената брутна продукция по базисни цени (преди начисляването на данъци върху продуктите и услугите, включително субсидиите върху продуктите) и междинните производствени разходи по цени на купувач.

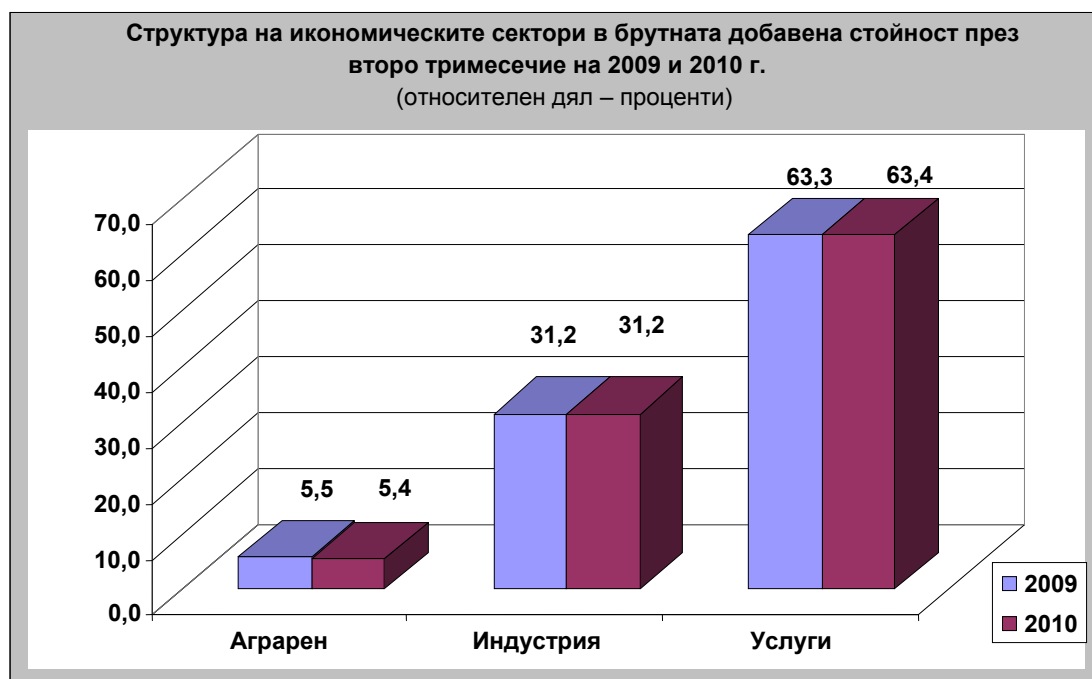

3. Икономически сектори

Индустриалният сектор запазва относителния си дял в добавената стойност на икономиката спрямо второ тримесечие на 2009 г. и достига до 31.2% през второ тримесечие на 2010 година. Относителният дял на добавената стойност, реализирана от дейностите в сферата на услугите е 63.4%, което е с 0.1 процентни пункта повече спрямо съответния период на предходната година. Относителният дял на аграрния сектор в добавената стойност на икономиката намалява с 0.1 процентни пункта и достига до 5.4% през второ тримесечие на 2010 година.

Промените в структурните дялове се обуславят от реално увеличение на добавената стойност в аграрния и индустриалния сектор съответно с 3.8 и 1.6%, докато добавената стойност създадена от сектора на услугите бележи спад с 0.3% в сравнение със същото тримесечие на предходната година.

Графика 1

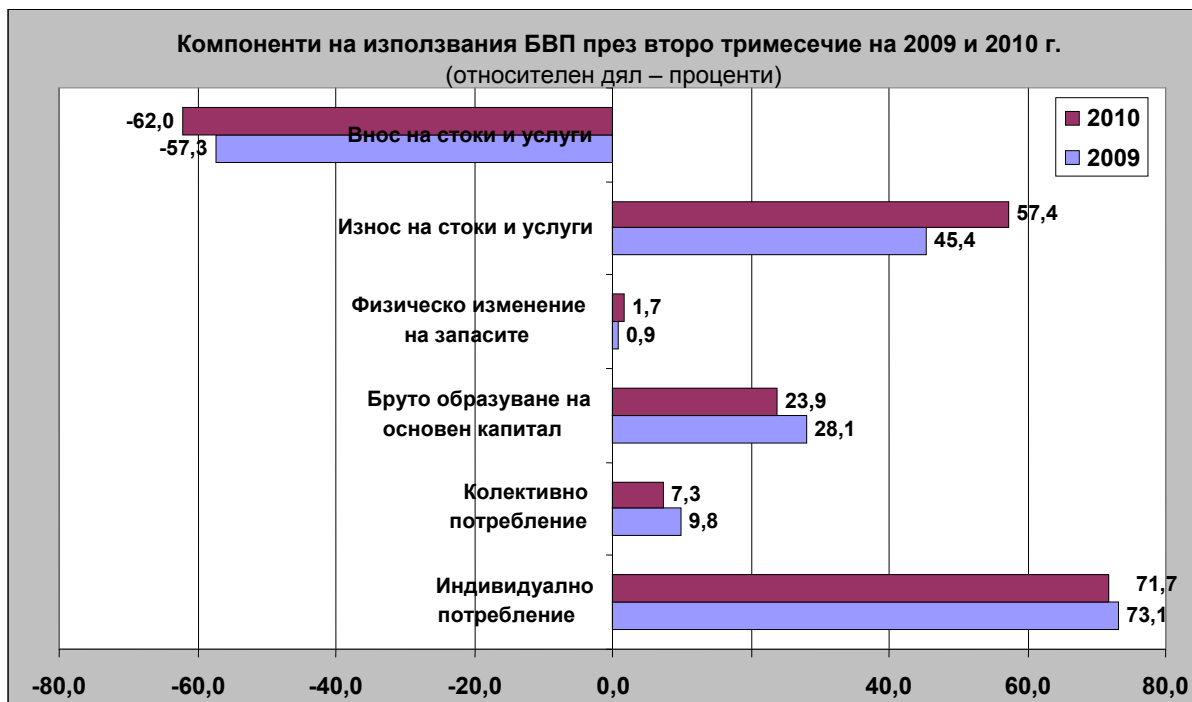

4. Крайно използван БВП

За индивидуално потребление на населението³ през второ тримесечие на 2010 г. се изразходва 71.7% от произведения БВП. Реалното намаление на показателя е 4% спрямо съответното тримесечие на 2009 година. Индексът на физическия обем на инвестициите (бруто образуване в основен капитал⁴) 87.8% определя намаляващ относителен дял на тази категория до ниво от 23.9% от произведения БВП. Външнотърговското салдо от стоки и услуги е отрицателно. Вносът на стоки и услуги надвишава с 771.2 млн. лева стойността на износа. Износът на стоки и услуги се е увеличил реално с 12.4%, докато вноса на стоки и услуги се запазва на същото ниво спрямо съответното тримесечие на 2009 година.

Графика 2

³ *Разходите за крайно потребление* включват разходите на резидентите институционални единици (домакинства, нетърговски организации обслужващи домакинствата, държавно управление) за продукти и услуги, използвани за индивидуално потребление на населението и за колективно потребление на обществото. В съответствие с принципите на националната концепция, разходите на домакинствата за индивидуално потребление включват разходи за продукти и услуги на територията на страната и в чужбина.

⁴ *Брутообразуването в основен капитал* се състои от придобитите минус отписаните дълготрайни активи от резидентите производители през определен отчетен период. Дълготрайните активи могат да бъдат материални и нематериални активи, произведени в процеса на производството (или от внос), които се използват многократно в производствения процес за повече от една година.

Методологични бележки

Данните за БВП включват:

- допълнителни оценки на ненаблюдаваната икономика (скрити обороти, бакшиши и куфарната търговия), които се основават на изследване, проведено в рамките на туининг проект „Устойчивото развитие на Националната статистическа система“;

- разпределение на косвено измерените финансови посреднически услуги (FISIM) по потребители в съответствие с Регламент (ЕО) № 448/98 на Съвета и Регламент (ЕО) № 1889/2002 на Комисията за периода 1995-2001 година;

- въвеждане на метода на модифицирана касова основа при отчитане на данъците и социалните осигуровки в съответствие с Регламент № 2516/2000 за данъците и социалните осигуровки.

Тримесечното изследване на националните икономически сметки за БВП и неговите компоненти се разработва в съответствие с методологическите принципи на „Европейската система на национални сметки, 1995“ (ЕЧНС '95) - издание на Евростат, приети с Регламент 2223/96 на ЕК.

Изследването се провежда регулярно от 1996 година. Динамичните редове от данни по показатели са налични в интернет страницата на НСИ⁵.

Резултатите от изследването са предварителни. Те се основават на наличната месечна и тримесечна статистическа и административна информация и се актуализират ежегодно (в срок до 15 месеца след края на отчетната година) с данни от годишните изчерпателни изследвания в областта на икономическата статистика, както и въз основа на актуализирана административна информация.

Изчисленията се основават на прилаганите два независими подхода за оценка: производствен метод и метод на крайното използване. За официална е приета оценката на БВП по производствения метод. Различията в оценките на показателя по двата метода се посочват, като небалансирана сума от страна на крайно използвания БВП.

Представянето на данните в динамични редове по средногодишни цени на определена базисна година се основава на преизчисления чрез използването на индексите на физическия обем за всяко тримесечие към съответното тримесечие на предходната година.

⁵ Вж. www.nsi.bg, Национални сметки

ПРИЛОЖЕНИЕ
Брутен вътрешен продукт за второ тримесечие на 2010 година

	Второ тримесечие на 2010 година			
	Стойностен обем в текущи цени	Относителен дял		Индекс на физическия обем - II тримесечие на 2009 г. = 100
		в БДС	в БВП	
	хил. лв.	%	%	%
1 Брутна добавена стойност по икономически сектори (2+3+4):	14606343	100.0	86.6	100.5
2 Аграрен	795413	5.4	4.7	103.8
3 Индустрия	4551518	31.2	27.0	101.6
4 Услуги	9259412	63.4	54.9	99.7
5 Корективи	2268406		13.4	88.1
6 Брутен вътрешен продукт (1+5=7+10+13+16)	16874749		100.0	98.6
По елементи на крайното използване:				
7 Крайно потребление (8+9)	13,334,511		79.0	94.3
8 Индивидуално	12092915		71.7	96.0
9 Колективно	1,241,596		7.3	81.8
10 Бруто капиталопоземване (11+12)	4,311,438		25.6	.
11 В основен капитал	4,028,781		23.9	87.8
12 Изменение на запасите	282,657		1.7	.
13 Външноотърговско салдо (14-15)	-771,200		-4.6	.
14 Износ на стоки и услуги	9,692,052		57.4	112.4
15 Внос на стоки и услуги	10,463,252		62.0	100.0
16 Статистическа разлика	0		0.0	.